

جلسه ۹۹.۲.۲۳
ادامه چگونگی تربیت رسمی و عمومی

فلسفه تربیت رسمی و عمومی

دانشگاه فرهنگیان شهید باهنر

مدرس: فرشته حلت
نیم سال دوم ۹۹-۹۸

اصول کلی تربیت رسمی و عمومی

اصول ناظر به روابط درونی تربیت رسمی و عمومی

جلسه ۹۹.۲.۲۳
چگونگی تربیت رسمی و عمومی

چگونگی تربیت رسمی و عمومی

- اصول ناظر به روابط درونی
- اصول ناظر به روابط بیرونی

- ساحت ها
(قلمرو- رویکرد- اصول)

- دولت
- خانواده
- نهادها
- رسانه

- تعریف
- خصوصیات

اصول کلی تربیت رسمی و عمومی

الگوهای نظری ساحت های تربیت

ارکان تربیت رسمی و عمومی

مدرسه صالح

اصول کلی تربیت رسمی و عمومی

اصول ناظر به روابط درونی تربیت رسمی و عمومی

تعامل همه جانبه

جلسه ۹۹.۲.۲۳
چگونگی تربیت رسمی و عمومی

تعامل همه جانبه

فراهم آوردن زمینه مناسب برای تکوین و تعالی هویت متربیان در فرایند تربیت رسمی و عمومی نیازمند تعامل و همکاری بین عناصر اصلی و محوری آن است .

تعامل در **معنای عام** ناظر به عمل متقابل و همفکرانه تمامی عناصر تربیت رسمی و عمومی است و در **معنای خاص** ناظر به رابطه بین مربی و متربی است . مربیان و متربیان باید در تعامل مستمر باشند . این تعامل از سوی مربیان شامل زمینه سازی (در دو بعد سلبی و ایجابی) و از سوی متربیان بهره گیری و عمل برای تحقق ظرفیت های وجودی است .

تعامل در واقع، به تشریک مساعی متقابل در موقعیت تربیتی بر می گردد . مربی و متربی به فراهم کردن شرایط مناسب و مساعدی در موقعیت های تربیتی اقدام می کنند که تعالی و رشد متربی و حتی مربی را به دنبال دارد . درحقیقت تعامل مربی و متربی در موقعیت های تربیتی، **تعاملی تعالی بخش** است .

شروط تحقق چنین تعاملی، اصول آزادی و سندیت (اصول قبلی که بیان شد) و همچنین حاکمیت اصل عدل و احسان بر روابط درون - مدرسه ای است .

اصول کلی تربیت رسمی و عمومی

اصول ناظر به روابط درونی تربیت رسمی و عمومی

تعامل همه جانبه

جلسه ۹۹.۲.۲۳
چگونگی تربیت رسمی و عمومی

قابل ذکر است که تعالی ورشد، نخست در موقعیت نمود می یابد و سپس در مربی و مربی. البته، تراز تعامل بین مربی و مربی در موقعیت های تربیت رسمی و عمومی، یکسان و برابر نیست، بلکه تراز تعامل، موضوع تشکیکی و تابع شرایط رشدی مربیان است، با این توضیح که در فرایند تعامل بین مربیان و متربیان، سندیت و مرجعیت نسبی (ناشی از شایستگی های کسب شده مربی) از آن مربیان است.

برخی مصادیق این اصل عبارت اند از:

- همکاری متربیان در تصمیم گیری ها و برنامه ریزی های تربیتی مدرسه، متناسب با سطح رشد آنها.
- همکاری مربیان در تولید طرح ها و برنامه های تربیتی و اصلاحی، تولید محتوا، تصمیم گیری ها در سطح مدارس مناطق و کشور، از طریق تشکل ها و انجمن های علمی و حرفه ای.
- تعامل متربیان و مربیان در هدایت روند یاددهی - یادگیری در فرایند فرصت های تربیتی مدرسه .

اصول کلی تربیت رسمی و عمومی

اصول ناظر به روابط درونی تربیت رسمی و عمومی

همه جانبه نگری

جلسه ۹۹.۲.۲۳
چگونگی تربیت رسمی و عمومی

همه جانبه نگری

از یک سو موضوع تربیت انسان است که موجودی پیچیده و دارای شئون مختلف وجودی است و از دیگر سو فرایند تربیت که برای تحقق ظرفیت های مختلف و متداخل متربیان شکل می گیرد که فرایندی پیچیده است و عوامل و علل گوناگونی در آن حضور و نفوذ دارند. بر این اساس شناخت ظرفیت های وجودی انسان، فهم و درک عوامل و علت های مداخله گر و ذی نفوذ در فرایند تربیت به نحو عام و در تربیت رسمی و عمومی به نحو خاص و هدایت آن مستلزم نگاهی باز و جامع و همه جانبه نگر است. از این رو نگاه کاهش گرایانه به موضوع و فرایند تربیت مقبول نیست.

مصادیق این اصل عبارت اند از:

- توجه به تمامی شئون وجودی متربیان در طراحی برنامه ها و فعالیت های تربیتی.
- توجه به همه ابعاد و لایه های هویت (انسانی، اسلامی، ایرانی و....).
- نگرش نظام مند در هدایت تحولات در نظام تربیت رسمی و عمومی.
- توجه به ساحت های مختلف تربیت.

اصول کلی تربیت رسمی و عمومی

اصول ناظر به روابط درونی تربیت رسمی و عمومی

یکپارچگی

جلسه ۹۹.۲.۲۳
چگونگی تربیت رسمی و عمومی

یکپارچگی

- فرایند تربیت در عین دارا بودن عناصر، اجزا و فرایندهایک امر واحد و یک پارچه است. لذا باید از کاهش گرایی یا توجه افراطی به برخی فرایندها و مؤلفه ها و نادیده گرفتن برخی اجزا، دوری کرد.
- مصادیق این اصل در تربیت رسمی و عمومی عبارت اند از:
- توجه به وحدت هویت متربیان.
 - توجه به وحدت مراحل رشد و پیشرفت متربیان.
 - توجه به یکپارچگی برنامه ها و فعالیت های تربیتی در طول مراحل و سطوح تربیت رسمی و عمومی.
 - عدم بهره گیری از ترکیب عاطفی « آموزش و پرورش » یا « تعلیم و تربیت » .
 - هماهنگی ارکان و مؤلفه های تربیت رسمی و عمومی .

اصول کلی تربیت رسمی و عمومی

اصول ناظر به روابط درونی تربیت رسمی و عمومی
حق محوری و مسئولیت پذیری

جلسه ۹۹.۲.۲۳
چگونگی تربیت رسمی و عمومی

حق محوری و مسئولیت پذیری

علاوه بر این که فرایند تربیت رسمی و عمومی در کلیت خود (به مثابه فرایند سازنده و تعالی بخش) در کلیت خود بر اساس حق و حقوق متقابل انسانی و کرامت او شکل می گیرد، سازو کارهای درونی و روابط بیرونی آن نیز با نظام حقوقی جامعه ارتباط وثیق و مستحکمی دارد.

از این رو رعایت حقوق دیگران یکی از ملاک ها و معیارهای راهنمای عمل مربیان و کارگزاران تربیت رسمی و عمومی است. همان گونه که در مبانی حقوقی بحث شد رابطه حقوقی رابطه ای متقابل است. به این صورت که اگر برای مربی حقی وجود دارد برای مربی تکلیف و مسئولیتی است و اگر برای مربی حقی است برای مربی نیز مسئولیتی در قبال آن حق در نظر گرفته می شود.

مصادیق این اصل عبارت اند از:

- رعایت حقوق و تکریم مربیان در عین مسئولیت پذیری آن ها نسبت به تکالیف.
- رعایت حقوق و تکریم مربیان همراه با لزوم پاسخ گویی ایشان نسبت به وظایف محوله.
- رعایت حقوق و تکریم اولیا در عین پاسخ گو دانستن ایشان در خصوص انجام وظایف تربیتی خود نسبت به فرزندان.
- برقراری رابطه مسئولیت و احترام متقابل بین مربیان، مربیان و اولیا.
- مراقبت و دیدبانی فرایندها و جریان های تربیت رسمی و عمومی از منظر حقوقی توسط نهاد ویژه و مستقل.

اصول کلی تربیت رسمی و عمومی

اصول ناظر به روابط درونی تربیت رسمی و عمومی

پویایی و آینده نگری

جلسه ۹۹.۲.۲۳
چگونگی تربیت رسمی و عمومی

پویایی و آینده نگری

از یک منظر تربیت رسمی و عمومی به دلیل دارا بودن اهداف کوتاه مدت و بلند مدت، نشان از پویایی یک جامعه دارد. در واقع، سازو کار عقلایی برای عطف توجه به آینده است. این نگرش به آینده نه از جنس آینده نگری بلکه از جنس **آینده سازی** است. یعنی جوامع با ابداع و تعریف ساز و کار نهادینه شده تربیت رسمی و عمومی، نشان می دهند که قصد دارند آینده ای را با طرحی تعریف شده و با توجه به تجارب گذشته - هر چند نه با تعیین جزئیات بسازند. اما با وجود این همه تلاش و کوشش ابنای بشر و جوامع آن ها، تغییر و تحول در ساختارهای اقتصادی، فناوری، دانش ها، فرهنگ و هنر و روابط سیاسی جلوه برجسته جهان و حیات اجتماعی بشر امروزی است. سازوکارهای اجتماعی متناسب با مقتضیات و شرایط تحول یافته، ظهور و بروز می یابند. نهادها و مؤسسات اجتماعی نیز در تناسب با تحولات اقدام به بازسازی خود می نمایند. تربیت رسمی و عمومی، که نماد پویایی هر جامعه و یکی از سازوکارهای نهادینه شده اجتماعی است، باید در مواجهه با تغییرات و تحولاتی که در عصر حاضر بسیار سریع و روز افزون اند، فعال باشد. یعنی ضمن در نظر داشتن چهارچوب های مشخص متناسب با مقتضیات تحولات، در اجزا و عناصر خود تغییر ایجاد کند.

اصول کلی تربیت رسمی و عمومی

اصول ناظر به روابط درونی تربیت رسمی و عمومی

پویایی و آینده نگری

جلسه ۹۹.۲.۲۳
چگونگی تربیت رسمی و عمومی

آثار این اصل در تربیت رسمی و عمومی عبارت اند از:

- انعطاف پذیری در اهداف، سیاست ها، برنامه ها و روش ها در چهارچوب اصول متناسب با نیازهای جدید متربیان و تحولات جامعه برای افزایش پیوسته کیفیت.
- توجه به نیازها و شرایط جدید و آینده جامعه محلی، ملی، جهانی متربیان و اتخاذ تصمیم مناسب در قبال آن.
- بومی سازی رویکردهای جدید جهانی در تربیت رسمی و عمومی، از طریق انطباق با اصول فلسفه تربیت و فلسفه تربیت رسمی و عمومی
- آینده نگری و توجه به روندهای آینده در حوزه های مختلف معرفت بشری.
- بهبود مستمر کیفیت فرآیند و نتایج تربیت رسمی و عمومی.
- نظارت و ارزش یابی مستمر از فرایند تربیت رسمی و عمومی.

اصول کلی تربیت رسمی و عمومی

اصول ناظر به روابط درونی تربیت رسمی و عمومی

استمرار

جلسه ۹۹.۲.۲۳
چگونگی تربیت رسمی و عمومی

استمرار

انسان موجودی رشد یابنده است، هرچند این رشد جریانی واحد و دارای مراتبی تشکیکی است به تبع این واقعیت فرایند تربیت امری مراتبی، چند جانبه و در عین حال پیوسته است.

رعایت این اصل در تربیت رسمی و عمومی شامل مصادیق زیر است:

- توجه به مراتب مختلف اهداف تربیت در سطوح و مراحل تربیت رسمی و عمومی
- پیوستگی و انسجام محتوایی بین سطوح و مراحل تربیت رسمی و عمومی
- توجه به فراهم کردن زمینه های لازم برای استمرار یادگیری در طول زندگی
- توجه به پیوستگی تجارب یادگیری و معنادار شدن آنها (فرایند فهم) برای متربیان.

اصول کلی تربیت رسمی و عمومی اصول ناظر به روابط درونی تربیت رسمی و عمومی

جلسه ۹۹.۲.۲۳
چگونگی تربیت رسمی و عمومی

- انطباق با نظام معیار اسلامی
- عدالت تربیتی
- انسجام اجتماعی
- تنوع و کثرت
- خردورزی
- حفظ و ارتقای آزادی
- سندیت شایستگی محور مربیان
- محبوبیت و مقبولیت مربیان
- تعامل همه جانبه
- همه جانبه نگری
- یک پارچگی
- حق محوری و مسئولیت پذیری
- پویایی و آینده نگری
- استمرار

اصول ناظر به روابط درونی
تربیت رسمی و عمومی

التماس دعا